

af en Td. Lands Værdi. Det er vistnok ogsaa deri, at Grunden maa søges til, at Regjeringerne i andre Lande med saa stor Kraft understøtte Draining, og navnlig er det Tilfældet i England, hvor der allerede for et Decennium siden er blevet givet Landbostanden Laan af Millioner Pd. Sterling til Draining. I Belgien er Draining ogsaa bleven understøttet, men paa en anden Maade og efter min Mening paa en mindre fuldstændig Maade, nemlig ved at Staten lader Ingeniører oplære, som arbejde for offentlig Regning for Private, og ved at indkjøbe Maskiner til Rørfabricationen og lade disse uddede til Teglværkseiere, imod at de skulle levere Rør til en bestemt Priis. I Frankrig og Tydskland have Regjeringerne paa lignende Maade understøttet Draining, og tildeels ogsaa ved Pengelaan. At der er stor Trang til Laan til Draining, er ofte blevet udtalt, og disse Udtalelser maae være Enhver bekjendte, som kender Noget til den landoekonomiske Literatur. Der bliver jo rigtignok stadig indvendt, at det er gode Aar for Landmændene, og dette kan jeg ikke andet end erkjende; men disse gode Tider for Landmændene komme af den stærkere Production, hvilket igjen er begrundet deri, at der er nedlagt store Driftscapitaler i Jorderne. Der er nedlagt store Driftscapitaler baade i de Grundforbedringsarbejder, der ere foretagne, saasom Gravning, Mergling og saa videre, som ogsaa ved at forbedre Besætningen, Inventariet, Maskiner og Bygninger, og det er langt fra, at disse Forbedringer endnu ere endte. Paa Grund af alle disse Forbedringer er der i det Hele taget ikke mange Penge hos Landmændene. Netop de driftige Folk, de, som høste godt, de, om hvem Folk mene, at de maae skraabe stor Formue sammen, vide at anvende deres Formue, og de vide endnu saa megen Anvendelse for Penge, at skulle de overlades til deres egne Kræfter med Hensyn til Draining, da vil det rimeligviis blive Tilfældet, at de ville blive nødte til at sætte andre Arbejder i Værdi. Drainingen er nu anerkjendt, og dersom der var Penge hos Landbostanden, da vilde den vistnok ogsaa bruge dem dertil. Nu hører man saa hyppigt, at Landmændene sige: Vi erkjende Drainingens

store Fortrin og de Fordele, som den giver, men vi have ikke Raad dertil; vi kunne ikke skaffe de nødvendige Penge dertil. Vi maae ogsaa huske paa, at der her i Danmark er en Deel af Landbostanden, som det vilde være usornuftigt af at anvende store Summer til Driftscapital, og det er Fæstebondestanden. Fæstebonden veed ikke, naar han vil foretage et saadant Arbejde, om de Penge, som han anvender derypaa, ville komme hans Efterladte tilgode, naar han falder fra, eller om det vil falde i en anden Mandes Lod at høste Fordelen deraf. Jeg troer derfor, at det vil være en absolut Betingelse, for at Draining kan blive fremmet, at der bliver givet Pengelaan fra Statens Side. For de Lovbestemmelser, som saadanne Pengelaan ville kræve, har man et Forbillede i England; thi man har jo seet, hvorledes Staten der har kunnet udlåane store Summer i dette Diemed, saa at der aldeles ikke kunde tænkes nogen Risiko for Statskassen. Jeg troer, at det er en nødvendig og nyttig Foranstaltning; i ethvert Tilfælde er det en Foranstaltning, som ikke vil kunne medføre nogen Skade. Skulde jeg, tilligemed de mange Andre, som have udtalt det Samme, gaae ud fra en fast Forudsætning, saa vilde jo Folgen kun blive den, at Lovbestemmelserne ikke bleve benyttede. Men Lovbestemmelserne vilde da heller ikke gjøre nogen Skade. Jeg maa endnu anføre, at der jo er Mange af os, som have begyndt at draine og som ogsaa ville fortsætte dette Arbejde, saalænge nogenlunde gode Aar for Landmændene ere tilstede. Men vi ville ikke kunne gjøre det, dersom de flette Aar skulde komme. Jeg vil derfor ret meget anbefale denne Sag til den ærede Indenrigsminister og henstille til ham, om han ikke vil tage under Overveielse, om det ikke vilde være et nyttigt Foretagende at understøtte Draining ved Pengelaan fra Statskassens Side.

Indenrigsministeren: Maa skee det ærede Thing vil erindre en almindelig Bemærkning, som jeg tillod mig at gjøre for nogen Tid siden, da et Lovforslag var til Behandling, der væsentlig havde Charakteren af en Interpellation, den Bemærkning nemlig, at jeg i mit Svar maatte holde mig til den nærmest